

לכבוד
ניצב אהרן אקסול
ראש אגף המבצעים

הנדון: השימוש באקדח הטייזר במשטרת ישראל
מכתבנו מיום 20.2.14; תשובתכם מיום 27.5.14

1. קיבלתי בברכה את תשובתך המפורטת שבנדון ואני מודה לך על ההתייחסות הנרחבת והמעמיקה לטענות.
2. בהתאם לבקשתך, הריני לצרף למכתב זה מספר נהלים המסדירים את השימוש בטייזר במספר מדינות. כפי שתוכל להיווכח, מהנהלים עולה בברור כי **עילות השימוש בטייזר ותכלית השימוש במכשיר מצומצמות משמעותית מהמותר על פי הנוהל בישראל**. כך, לא מצאנו אף נוהל המתיר שימוש בטייזר במקרים של פגיעה ברכוש בלבד כפי שמותר על פי הנוהל בישראל (במסגרת הסמכות הנלווית לביצוע מעצר). בכל הנהלים שבדקנו, נדרש כי יתקיים חשש לפגיעה באדם כתנאי לשימוש בטייזר.
3. לטעמנו, ההיתר הנרחב שקיים בנוהל בישראל להשתמש בטייזר כסמכות נלווית לביצוע מעצר וכאמצעי לריסון עצורים מבלי שנסקפת כל סכנה לפגיעה כלשהי באדם (שוטר או אדם אחר) הינו מרחיק לכת ובלתי מידתי. מדובר בהבדל מהותי ביותר בין עילות השימוש על פי הנוהל בישראל לעילות הקבועות בנהלים אחרים בעולם.
4. להלן הנהלים המצורפים¹:
 - א. פורטלנד, אורגון
 - ב. קנדה
 - ג. אוסטרליה (מדינת new south wales).
 - ד. ניו מקסיקו, ארה"ב
 - ה. ארה"ב, משטרת הגבולות (U.S customs & border protection)
 - ו. צרפת
5. שימוש באמצעים חלופיים שפגיעתם באזרחים ובשוטרים פחותה הינו כמובן מבורך. אלא שלטעמנו, מוקדם לקבוע כי הטייזר הוא אכן מכשיר בטוח שפגיעתו פחותה מזו שטמונה בשימוש באמצעים אחרים שאינם קטלניים (כוח ידיים, תרסיס פלפל, אלות וכו'). כפי שיובהר להלן, מחקר מקיף שהשווה בין השימוש בטייזר לבין אמצעי הפעלת כוח אחרים הוכיח את ההפך.

¹ מרבית הנהלים צורפו במלואם אולם בחלק מהמקרים הנוהל ארוך במיוחד ולכן צורפו רק העמודים הרלוונטיים.

6. בסעיף 9 לתשובתכם ביקשתם כי נצרף את המאמר אליו הפננו בפנייתנו (סעיף 16 למכתבנו)². מצורף המאמר ממנו עולה, כי השימוש בטייזר מגביר את הסיכוי לפגיעה גופנית בהשוואה לשימוש באמצעים אחרים להפעלת כוח. מחקר זה, אשר בחן 14,000 מקרים בהם נעשה שימוש בכוח כלפי אזרחים על ידי המשטרה (מתוכם 2,600 מקרים של שימוש בטייזר), מראה כי במקרים בהם נעשה שימוש בטייזר הסיכוי לפגיעת האזרח עלתה באחוזים ניכרים לעומת מקרים בהם נעשה שימוש באמצעים אחרים להפעלת כוח (עמ' 15-13). יודגש, כי מידת ההתנגדות של האזרח נבחנה כמשתנה מסביר אפשרי לפגיעה שנגרמה וקשר זה נשלל.
7. כך, לדוגמה המחקר מצא כי הסיכוי לפגיעת האזרחים כתוצאה משימוש בטייזר היה גבוה ב- 65% לעומת שימוש בידיים בלבד (עמ' 20) והסיכוי לפגיעה מטייזר גבוה פי שלושה לעומת השימוש בתרסיס (עמ' 20). המקרה היחיד שבו נמצא כי הטייזר מפחית את הסיכוי לפגיעה לעומת אמצעים אחרים היה במקרה של "impact weapon" (אלות ונשק חם) (עמ' 20).
8. **אנו חוזרים ומבקשים כי תשקלו לשנות את הנוהל ולקבוע כי התנאי לשימוש בטייזר יהיה כי נשקפת סכנה לפגיעה באדם.**

בברכה,

אן סוצ'יו, עו"ד

נספח: סיכום המלצות לתיקון הנוהל

1. השימוש בטייזר יוגבל למקרים בהם נשקפת סכנה ממשית לפגיעה באדם או שקיים חשש לפגיעה מיידית באדם (וזאת במקום שלושת המצבים המופיעים בסעיף 7א' לנוהל).
2. אין להשתמש בטייזר במסגרת ביצוע מעצר כנגד חשוד שמתנגד באופן פאסיבי בלבד למעצר (תוספת לסעיף 6 ג' "דגשים כלליים").
3. אין להשתמש בטייזר כדי לעצור אדם שבורח אלא בנסיבות שברירת עשויה להוות סכנה לציבור (תוספת לסעיף 6ג' "דגשים כלליים").
4. יש להוסיף לרשימת האוכלוסיות הרגישות, אשר כלפיהן לא ייעשה שימוש בטייזר, גם חשודים המצויים תחת השפעת סמים ואלכוהול (בסעיף 6ג'(1) "אוכלוסיות רגישות").
5. אין להשתמש בטייזר כנגד עצורים כבולים/אזוקים (במקום סעיף 6ג'(7)).
6. אין להשתמש בטייזר כנגד קשישים וילדים (במקום סעיף 6ג'(1)ב').

² William Terrill and Eugene A. Paoline, "Conducted Energy Devices (CEDs) and Citizen Injuries: The Shocking Empirical Reality," *Justice Quarterly*, vol. 29(2), p. 165-166 (2012).